

KOMÁROM és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

<p>Megjelenik vasárnap reggel. Előfizetési ár: Helyben: Vidéken: Egész évre . . . 4 korona Egész évre 5 K 20 fill. Fél évre . . . 2 " Fél évre . . . 2 " 60 " Negyed évre . . . 1 " Negyed évre 1 " 30 " Egyes szám ára 12 fillér.</p>		<p>HIRDETÉSEKET jutányosan számítva a kiadóhivatal vesz fel. Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szögig 30 fillér. — Minden további szó 2 fillérrel több. — Nyitlteri közle- mények jutányos díjazás mellett közöltnak.</p>	<p>Szerkesztőség: Pandató-utca 680. Kiadóhivatal: "Pannonia" könyvkereskedés Baross-utca 74. szám. Kéziratokat nem adunk vissza.</p>
<p>II. évfolyam</p>		<p>1905. Január hó 8.</p>	<p>2-ik szám.</p>

Farsang.

Ragyogó csillárok szemkápráztató fénye, a kelet szingazdag pazarsága, a délszak flórája, a vállszalagos rendezők kaczkias bajuszkája büvös álom gyanánt vonul el a tizenhatéves kis leány előtt; a rezeda, ibolya és rózsza vegyes kábitó illatát kéjjel szívja magába, az ábrándos zene, a pajzán dal csapongó akkordja már hangzik a fülében s a vigadók sokaságának zsongása fel-fel riasztja merengéséből s büszke fenséggel néz körül hosszú fehér ruháján, amely diszkrétén takarja el formás bokáját. Csupa ábránd, gyönyör és boldogság töltik el keblét; az első hosszú ruha, az első farsang s az első bál előtt. A hódítás előre is büszkeséggel tölti el s a rajongók seregét látja maga előtt, akiket szépsége, szelleme és lelkének hófehérsége elbájol. Az ideális lélek képzelődésének világa ez. Az élet valósága azonban mást beszél. A daliás ifjak, a hős leventék üres fejű piperkőzőkké törpülnek, a hódolók serege ravasz csuszó mászókká válik, a kiknek szeme csak a diadémon függ, s nyereszkeskedő kalmár módjára számítgatják a hozomány nagyságát; arczukról

az aranyborjú imádása vigyorog elő s a teremő fenséges alkotását alig látják. Minden vágyuk a kenyérben formálódik ki, a mihez tisztesség, szorgalom, tehetőség és munkásság nélkül könnyű szerrel, léhán szeretnének hozzá jutni. Az illatterhes légkörben a pezsgő mámorának göze kavargó s az ideálisnak vélt alakok tülekedése vegyül bele a fenséges zenébe.

A mikor a farsangi élet forgataga elragad bennünket s elmélkedünk felette, ezek az ellentétes képek vonulnak el előttünk; képzeletünk széppé, elragadóvá alkotja meg, a valóságban azonban a bübajos kép elveszti zománczát s durva eredetiségében mutatkozik be.

Olyan hasonlatos ez a kép a magyar társadalom farsangjához. Mintha az ideai farsangban a társadalom nagy ideáljait is a léhütők serege venné körül, s a haszonlesők, üzérkedő kalmárok, lelketlen kufárok csapata lepné el és részeg bandák duhajkodása töltené be azt a színteret, a melyen a nemzeti szent eszmék templomának fundamentumát akarják lerakni azok, a kiknek lelkében még él az idealizmus s egy szebb, boldogabb jövő reménységének álmai töltik be egész valójukat.

De vajjon milyen is lesz a magyar nép farsangja. Az élet nehézségei és óriási küzdelmei között, a szegény nép nyomora, insége és szenvedése mellett fakadnak-e az örömmek és boldogságnak virágai? A szeretet, testvériség, egyetértés harmonikus összhangja megzendül-e? Ki tudná ma még megmondani! . . .

Nagy és nehéz megpróbáltatásoknak, erős rázkodásoknak, kemény küzdelmeknek néz elé a magyar társadalom. Minden erejét össze kell szednie, hogy össze ne roskadjon azok alatt az elviselhetlen terhek alatt, a melyek vállaira sulyosodnak. Talán végig zeng az országon a vig muzsikaszó, csapongó vidámság veri fel a csendet, de a lelkek mélyén ott lesz a sötét borongás s a lelkiismeret sulyos vádja marcangolja a szíveket; avagy végig zug az az irtózatot vihar, a mely tövestől tépi ki a társadalom lelkéből a jövő reménységeinek százados fáját.

Az eseményekből azt látjuk, hogy az ideai farsang nem annyira a vígaság jegyében folyik le, hanem erős küzdelmet vív a társadalom: felesapnak a háborgó szenvedélyek hullámai a ked-

KOMÁROM és VIDÉKE TÁRCÁJA.

ANYÁM MOSNI JÁR.

Későn, korán,
 Ha elandalgok az utcák során,
 Nyitott szemmel, de félig öntudatlan,
 És messze — messze szállok gondolatban:
 Egy szebb világba, hol örök a nyár —
 Szegény anyám meg másnak mosni jár! . . .

A paloták
 Reám ragyognak s mintha mondanák:
 Tekints ide! Rajtuk a fény, a pompa,
 Arany s ezüstbe tobzódunk naponta,
 Lélegzetünk is édes illatár. —
 Szegény anyám meg másnak mosni jár! . . .

Hintó robog
 Villámsebesen s benn a boldogok
 Selyem bársony közt pislognak unottan,
 Jégkeblükben a szív tán meg se dobban:
 Mily gazdagok s a lelkük mily sivár!
 Szegény anyám meg másnak mosni jár! . . .

Elgondolom
 Ott lenn a síkon s fenn az ormokon
 A boldogság rózsái tán jobban virulnak;
 Alázatos szegénynek, büszke gögős urnak
 Egyformán zöldel a buja határ. —
 Szegény anyám meg másnak mosni jár! . . .

Szegény anyám!
 Szívem tüzet, ha én úgy ontanám
 A földre, mint te pazarlod fiadra,
 Hogy forró lángja az égig dagadna,
 Az ember boldog volna ugye már? —
 Szegény anyám meg másnak mosni jár! . . .

A gondolat
 Sodor magával s a horá ragad
 Látok sok ezret, aki izzad, fírad
 Virasztra tekő mellett éjszakákat,
 S keblemben megállan egy új sugár:
 Szeretem mind, ki másnak mosni jár!

Csizmadia Sándor.

Egy asszony meg a párja.

Irtó: Erdős Renée.
 (Folytatás.)

Magához szorította és nézett a lángoló arcába, büszke hatalomérzettel, a szép és kívánatos him merész fölénnyével. Ajkait rátapasztotta az asszony nyitott, illegő ajkaira és esőkolta némán, mohón, erőszakosan.

Aztán elbocsátotta magától és hagyta, hogy kisírja magát. A fehér kezeit némán simogatta, ugy beszélt hozzá bízólegve, lágyan, hogy minden szava elmosott egy könnyet, felszárított és esőkot nyomott a helyébe.

— Ilyen asszony! — mondta neki. Hol

volt eddig? Merre járt? Mért került el engem? Voltak estém, havas, ködös téli esték, amikor egymagam ültem otthon és vártam valakire. A szivarom hamuja lehullott elém az asztalra és betenített mindent. A nagy, vígasztalan szűrkesében ugy hittem, hogy egyszerre csak rám nyitja az ajtót! Akkor bizonyosan a lábai elé borultam volna, mint egy vert kutya és könyörögtem volna, hogy simogasson meg. Sohasem fajt a szívem asszony után, azok közül, akiket ismertem. De egy után örökké sírva epkedtem, az után, akit nem ismertem, de a kiről tudtam, hogy van valahol. Most itt van és azt hiszem, igen fogom sajnálni, hogy megtaláltam. Mert ezután nem lesz, akit várjak. Lássá, máris hálátlan és rossz vagyok maga iránt, aki pedig nem érdemli meg. Mondja hát, hogy térjek észre és becsüljem meg! Hiszen most már az enyém? Nemde?

Valami fájdalmas gúny szállt ki a hangjából, ami egyszerre elűzött minden mámort az asszony fejéből.

— Ne nézzen rám ilyen nagyon gyermekes ijedelemmel. Akarja, hogy őszintén beszéljek? Ha két lávafolyam egymásba szakad, egyik a másikat emészti föl. Csak összeütözköznek, a sustorgásuk lesz erősebb mintha külön-külön mennének a maguk útján. De mire kellene egymásnak? Egyik ak-

lyek izgalmai lángra lobbannak. Az emberi társadalomban végbe ment mozgalmak nagy eszmék csiráit fakasztották ki s a fejlődő társadalomban óriási erővel folyik a munka s az emberi szabadság magasztos eszméje tölti be a hazafiak lelkét.

Büszkeséggel tölti el minden magyar ember lelkét az eseményeknek az a nagy átalakulása, a melynek egyedüli törekvése, hogy testvériséggel és egyetértéssel vivja ki a magyar társadalom jólétét és boldogulását.

De mégis, akaratlanul is felmerül a kérdés, vajjon meg van-e a társadalomban a közjó előmozdítására, a nagy eszmék megvalósítására irányuló akarat és tevékenységre való képesség. Tud-e még igazán lelkesedni azokért a nagy ideál-ért, a melyekért valamikor életét áldozta s vérét ontotta. Ellent tud-e állani a csábításnak az erőszaknak és az aranyak csengésének, vagy erőtlenség, gyáva szolgálalkúsággal hunyázkodik meg és egy darab kenyérrel altatja el lázongó lelkiismeretét?

Nagy példák, követésre méltó utmutatások állanak a magyar nép előtt, hogy a társadalom életbe vágó kérdéseinek megvalósításán miként kell testvéri szeretettel és egyetértéssel munkálkodnia, hogy élni és boldogulni csak akkor fog, ha a történelem tanúságait követi s a multak eseményein erősíti meg lelkét és csakis így vívhatja meg sikerrel a jelen nehézségeit.

A bizonytalanság napjaiban önkéntelenül is a távol keletre tekintünk és minden káröröm nélkül a lelkesedés lángja lobog fel szívünkben a szabadsággért küzdő nép győzelme felett; mert hisz bizonyosságot nyerünk arra nézve, hogy a szabadságszeretet a zsarnoki hatalom minden erőfeszítése dacára diadalt arat. A Japánok győzelmi híre

kora erő és hatalom, mint a másik. Az ölelkezésük csak erőmérkőzés. Ellenben, ha valamelyik csendes, hűvös, átlátszó forrásvízre akad, az okvetlen felforralja, meggyújtja, elszédi. Engem annyi jelentéktelen asszony tett már boldoggá! És maga is megmaradhatott volna az árnyéka mellett. Oly jó pihenni, elnyugodni valakinek a szeretetében! Ez a mi találkozásunk egy nagy hadüzenet. Most majd jön a harc, a tűz, a veszedelem, a rombolás.

Az asszony szemeit különös láng futotta át egy percre.

Maga is olyasformát érzett, hogy nagy, gyönyörű hadakozás lesz ez és áhitotta, akarta forrón, vakon bizva a maga erejéhez.

Am a férfi szavai durván megcsapkodták benne az asszonyi büszkeséget. Szégyelte magát és közönyt erőszakolt a hangjába, amint megszólalt:

— Hát ne legyen harc. Kössünk békét. Most még jókor van. Mindkét részről bizvást visszavonulhatunk szégyen és megalázkodás nélkül. Én kezet nyujtok az ellenfelemnek. Ime!

— És én megcsókolom. Éva...

Rászoritotta ajkát a kicsiny, fehér kézre és fölállt.

Isten vele, barátom, Isten vele.

kétségtelenül biztatólag hat mindazokra a népekre, a kik hazájuk függetlenségéért küzdenek.

Az idej farsang mulatságai közé bele az elvek harsonája, megindul az elvek harsza, a meggyőződés fegyverei csattognak. Ez a farsang nem lesz tehát olyan mint a többi. De vajjon öntudatra ébrednek-e az emberek, megértik-e a lélek benső szavát? A báltermekben, a fehér asztaloknál, avagy a küzdelemek terén egyaránt vallják-e azokat az elveket, amelyek az ország boldogulását mozditják elő.

Avagy talán mind ez, ami a kedélyeket izgalomban tartja, csak farsangi komédia?

A szövetkezetekről.

A társadalmi mozgalmakban erősebb hullámveréseket idéz elő napjainkban az egyremásra szaporodó szövetkezetek felállítása és a szövetkezetek áldásos és a népet megváltó voltának feltűntetésére irányuló törekvés. Olyan sok szó esik mostanában a szövetkezetekről, hogy kötelességet mulasztanánk, ha e kérdésben a közönséget esupán csak egyoldalú — és bizonyos érdekek által befolyások, vélemények hatása alatt hagyjuk.

Különösen most nem térhetünk ki a kérdés vitatása elől, amidőn a szövetkezeti törvény tervezet módosítására vonatkozó kereskedelmi és iparkamarai javaslat egyik lapjárunk basábjain is bírálat tárgyává tétett. Mi a javaslat felett már régebben elmondottuk a magunk véleményét s rámutattunk arra, hogy a míg a takarékosági hajlam növelésére és az önszegélyezésre alapítják a szövetkezetek működésüket s a kizsákmányolás ellen küzdenek, addig áldásosak lehetnek a népre. E tekintetben tehát nem is foglalkozunk bővebben a kérdés ezen részével. Ismételve kijelentjük — nehogy bárki is félre értsen bennünket, — hogy a szövetkezésnek, az erők egyesítésnek nem vagyunk ellenségei sőt barátai; ellenben szükségesnek tartjuk, hogy a nagyközönség is tisztában legyen a szövetkezeti eszmével.

A szövetkezeti boltok felállítása kifejtett

Már menni akart, noha keze még ott feküdt a férfi kezében.

— Így válunk el, Éva? Hisz ez lehetetlen. Valamit kell, hogy mondjon nekem. Nézze, én nem tudok. Órultl vagyok és nem tudom, mi megy végbe bennem. Valószínű, hogy mihelyt innen elmegyek, rettenetesen banni fogom, amit tettem. Mondja, ha a küszöbhez érve úgy érzem, hogy itt a helyem maga mellett; visszajöhetek-e?

— De hisz ez bolondság! — nevetett az asszony. Gyerekjáték! Am próbálja meg, menjen a küszöbig.

A férfi a fejét csóválta.

— Nem értett meg, Éva. Nekem igen könnyű lenne itt maradnom. Elhiszi, ugy-e? De félek: maga megcsal engem. Látszólag olyannak veszi, aminőnek adom magam s amilyennek a hírem után ismer. De én ugy sejtem — és ez az amitől félek, — hogy maga nem elégszik meg velem így. Maga nekem támad, kiforgat, átgur, valami olyat csinál belőlem, ami magának megfelelő lesz, de nekem magamnak nem. Én megszoktam a rosszaságaimat és szeretem őket. Maga már is látja ezt és megvet titkon és nagy ujitásokon törli a fejét. Igazam van?

Az asszony meghajtotta a fejét és mosolygott.

gazdasági és kereskedelmi viszonyok mellett kétségen kívül a szövetkezeti tagok érdekeit szolgálják a nélkül, hogy az ország kereskedelmi érdekeit érintenék, amde ahol a gazdasági élet idegen érdekeknek van kiszolgáltatva, ahol nincs külkereskedelem, ott a szövetkezeti boltok versenye a kiskereskedelem megbénítására s a kiségsistenciák tönkretételére vezet. Már pedig ennek az országnak nem lehet érdeke, hogy egy osztályát a társadalomnak koldusbotra juttassa.

Kétségtelenül Magyarország kereskedelmi érdekei indították a győri kereskedelmi kamarát arra, hogy a szövetkezeti boltoknak való propaganda csinálástól a lelkészek és tanítók eltiltassanak s a szószékről és iskolai katedréről az ügynöki szerepet a törvény kizárja. A kamarának ez az óhaja sehogy sem tetszik egyik lapjárunk cikk írójának, akinek jóhiszeműségét nem akarjuk ugyan kétségbe vonni, de lehetetlennek tartjuk, hogy elfogultság nélkül akarja biztosítani a szövetkezeti boltok számára a lelkészek és tanítók ügynökkösködését.

Helyt adunk mi is annak a felfogásnak, hogy a tanító az iskolában a szövetkezeti eszmét megismertesse, de az már nem tartozik a tanító hatáskörébe, hogy a szövetkezeti boltok mellett az iskolában korteszkedjék.

Hogy a lelkészek nem térhetnek ki a szövetkezés elől, „mert nekik hivatásuk a hitet üleszteni s az erkölcsöt nemesíteni és ezért minden eszközt meg kell ragadniok, mely ezéljük elérését előmozdítja”, ez a felfogás egyáltalán nem érvényesülhet, a lelkészek nem az a hivatása, a szószék nem arra való, hogy onnan terejljék a szövetkezeti boltokba a híveket s onnan hirdesse a szövetkezeti bolt áruinak olcsóságát. A lelkész a vallás bölcsességével, a hit fenségével nemesítse az erkölcsöket s a felebaráti szeretetet hirdesse, ne pedig azt, hogy a szövetkezeti bolt támogatása az egyedül üdvözítő cselekedet. Ez nem illik össze a lelkészi állással. Nagyon hamis azaz állítás, hogy a szövetkezeti boltok támogatására való buzdítás által a felebaráti szeretetet és a testvéri összetartás szolgálatában állanak a lelkészek, hiszen amikor szövetkezet mellett agitálnak, akkor a másik ellen éppen az ellenséges érzületet csepegtetik be az emberek lelkébe, felebaráti szeretet helyett a gyűlölség magvait hintik el, a testvéries összetartás jelszavai alatt embertársaik megrontására törekednek és az erkölcsneme-

— Nincs igaza. Én nem vagyok más, mint a többi asszony. És a rosszaságait szeretem. Én nem is akarok több lenni magának, mint valaha valaki más. Én szeretni akarom és akarom, hogy maga is szeressen. Csak szeressen és hagyjon békét az egyéniségemnek. Nekem nincs is egyéniségem. Semmi. Csak csókolózni szeretnék nagyon, nagyon halálosan, mindég. Szeretném, ha halottá csókolhatnám, mint ahogy elképzeltem ezt magamban titkon, ábrándozva, mint egy kis leány — már évekkkel ezelőtt. Hát higye el! Odahajtotta fejét a férfi vállára és nézett rá meleg, könnyes tekintettel.

— Hát fél tőlem? Ne féljen! Én oly jó és ártalmatlan vagyok. Nem akarok semmit. Csak egy kicsit jól bánjon velem. Szeressen!

A melegen búgó szavak elkábították a férfit, a ragyogó szemek sugara beletűzött a lelkébe. Némán ölelte át az asszonyt és tartotta magánál, mint egy gyermeket, meghittent, jóságosan, gyanakodás nélkül. Az pedig akkor már érezte, hogy megkezdődött a harc életre-halálra. A gyöngy, kis vértelen keze már ott settenkedett titkon a hódító óriás glóriája körül, hogy szép csendben, óvatosan levegye a homlokáról és a saját fejére tegye.

sítés helyett az erkölcsi romlást idézik elő azzal, hogy a többi tisztességes kereskedőtől a megélhetés eszközeit elakarják zárni. Nagyon helyes dolog az amikor az erők szövetségének arra a célra, hogy a tagok egyes árukhoz olcsóbban jussanak s ez által anyagi jólétüket előmozdítsák, de ez a szövetség már nem bírhat erkölcsi alappal, ha oly szükségleti cikkek kereskedésére illetve kiszolgáltatására is kiterjed, amelyeket bármely kereskedésben ugyanolyan áron meg lehet kapni. Ez azután már nem erkölcsnemesítés és nem tartozik a papihivatáshoz.

A szövetségek jó része nem is szolgálja a tagok anyagi érdekeit, mert ha nagyobb tőkével nem rendelkezik és hitelbe vásárol, semmivel sem adhatja olcsóbban cikkeit, mint a kereskedő, mert kezelési s egyéb költségei ezt nem engedik meg. A szövetséget ugyanis tart egy kereskedőt, megfelelő üzletszemélyzetet, szolgát, akiknek fizetése tetemes összegre rug, e mellett a tisztviselő díjazása a felügyelő bizottság jutaléka oly módon befolyásolja a cikkek árát, hogy azok alacsonyabbak alig lehetnek, mint a hogyan a kereskedő, aki maga végzi a teendőket s szerény igényei mellett a nagy verseny folytán kénytelen megszabni. A kereskedőnek, hogy vásárló közönséget biztosítson jó árut kell tartania s pontos és figyelmes kiszolgálásban részesítenie a fogyasztót, a szövetségi bolt ellenben a tagokban már lekötöztetett vásárlókat bír s így talán a gyengébb minőségű cikket is kiadhatja.

Tessék csak megnézni azokat a falusi szövetségeket megnézni, amelyekben a lelkészek olyan hatalmas munkatársakat bírnak, vajjon hogyan működnek. A kiskereskedőket tönkre teszik, a nagyokat gazdagítják, azután sorra megbuknak. Ha bárki is figyelemmel kíséri a szövetségeket s bepillant a statisztikába, nagyon szomorú tapasztalatokat fog szerezni azok bukásáról. A sikkesztások sem ritkán fordulnak elő e téren. Vajjon ebben is erkölcsnemesítő példát lát a nép? Hogy az egyik — nem akarjuk megnevezni — központi szövetségben mily erkölcsök uralkodnak, arról csak zárt ajtók mögött lehet beszélni.

Semmi kifogásunk sincs a szövetségek ellen, ha azok a tisztesség határai között működnek, de akkor ezek nem is fognak azzal a céllal fellépni, hogy a tisztességes kereskedőkkel versenyezzenek.

A szövetségi eszme túltengése csak az ország kereskedelmi fejlődését gátolja és korántsem szolgálja a közgazdasági érdekeket sem.

A szövetségek apróbb jelentőségű kérdéseivel ezuttal nem kívánunk foglalkozni, csak azt kívánjuk hangsúlyozni, hogy a jelenlegi viszonyok között nagyon is nagy szükség van a szövetségi törvényjavaslat megfelelő módosítására.

Az ország gazdasági élete sinlódik, a kereskedelem pang, az ipar tengődik, ezektől tehát ez életerőt elvonni nem szabad.

Adjatok, amit Isten adott!

Itt van a tél fehér köntösbe burkolva. Érezzük szelét: a nyomort és a sinlődést. De nem a tél hozza ám ezt magával. A tél ártatlan, eljő minden évben, megszokott időben, hogy pihenésül szolgáljon a kizsárolt földnek, s hogy visszaadja elrablott erejét s termőképessé tegye újra. A tél tehát jó.

A nyomor, a sinlődés, a társadalom baja, a tél csak tükröz, amely azt megmutatja. A tél tehát harcos is. De a tél hideg is, kemény is, s mivel a természet a szűkölködők részére nem teremtett külön telet, ami beteg társadalmunkban számtalan elhagyatott, keservesen érzi azt. A panasz, a kétségbeesésnek fájdalmas hangja, kétszeres erővel tör ki. A tél csak a második fájdalom, köszönet érte, hogy megszólaltatja a sajtó kebeleket. Mert ily hangok hatása alatt nincs aki csak egy perczre is ne töprenkedne beteg társadalmunk sorsáról.

Ha egészséges, egységes társadalmunk volna a tél a folyók áradásánál egyéb nyomokat nem hagyna. De nem úgy van. Télen a mezői, ipari és kereskedelmi élet nálunk olyan, mint az északi sark egyhangú hőmérséklet: üres, kihalt.

A mezőgazdaságnak télen nincs idénye, de a társadalom számtalan ferdesége és a társadalmi bajok zöme, a nyárra valóra is keveset juttat, a téli időkről pedig egyáltalában nem gondol. A kiszámíthatatlan sors játsszi szeszélye démoni kedvében csak tetézte a bajt. Fúkar volt az idén a természet is. Elvégre taláncsak nem kötelessége a gyámoltalanság hibáit takarni. Így tehát soknak, nagyon soknak kell nélkülöznie. Pedig ha a mezőgazdasági munkások és kisgazdák sorsa rossz, nagyon veszedelmes fokmérője ez az egész magyar társadalom pusztulásának.

Az ipari munkásság és a kisiparosok helyzete sem különb, helyzetük télen-nyáron a lehető legrosszabb. Gyáriparunk, mely az összeseket foglalkoztatná, nincs s egyhamar nem is lesz. A mi kevés pedig van, az egyébre sem jó, mint tönkretenni a kis és kézi ipart. A kettőnek hiányával pedig a tulajdonképpeni kereskedelemről szólni sem lehet.

Ezek hiányzanak s ezekből kifolyólag hiányzik társadalmunkból az élet, a forgalom. Pedig nyakunkon a tél, a szükségletek nagyobbak s amit a nyár jó anyja módjára takargatott, kéri az fájdalmas hanggal a kéréstelen hideg tél közepette.

És szólunk most a jószívű lelkekhez.

A kinek a jó sors juttatott annyit, hogy nélkülözhetővé tehet egy pár fillért, juttassa azt kegyesen a szegény, nyomorgóknak, a társadalom és az emberiség szent nevében.

Az élet terhe ránehezedik társadalmunkra, de azért nem hiányzik belőle az emberbaráti nemes érzés, vannak még jószívű emberek, akik a nemeszél szolgálatába állanak és lelkes buzgalommal fáradoznak azon, hogy a szegények szenvedését enyhítsék. Előszóval senki sem köszöni, de a szűkölködők lelkéből felszáll a fohász a gyámoltók nemes, jószívűkért. Azért, tehát kegyes nők, jószívű emberek, mint a nagy költő mondja: „Adjatok, adjatok, amit Isten adott.”

Tollhegygyel.

Farsang a politikában.

Soha sem volt ellensége a magyar a jó vacsoráknak és mindig talált jogczimet arra, hogy kocczinthasson a maga egészségére és a másik hosszú, az emberi kor végső határáig nyúló életére. Az áldomás ivásban nem engedi magát lefőzni, iszik előre, nem csak a medve bőrére, de a maga bőrére is. Azután így a téli esteken mit is csináljon a szegény gazda ember, farsang is van, no meg a választások szele is fujdogál, hát az "urak" is el néznek a kisebb korcsmákba is, a hol azután "fényesbor" is kerül az asztalra, "fáslis szivar"-ral is megkinálják. A szives barátkozás is jól esik a "polgári" kebelnek, ki tudja mikor lehet hasznát venni.

A szabadelvű vacsorák azonban olyan roszhirre vergődtek, hogy kötéllel sem lehet hozzájuk evőket fogni; nagyon soknak az orrában van még most is annak a hagyományos pörköltnek a szaga, a mit a "tisztelt" polgártársaknak a legutóbbi alkotmányos küzdelem után feltaláltak. A vezérek azonban nem csüggednek, hanem furfangos leleményességgel igyekeznek a híveket a pecsenye szaggal megtántorítani. Nosza rajta rendeznek énekkari vacsorát, azt hívné, hogy ennek nem lesz olyan visszataszító illata, mint a szabadelvű pörköltnek. A menüt is megváltóztatták és finom vesepecsenyével csalogatták a biztosakat, hogy még biztosabbak legyenek és elfeledtessék velük a mult kellemetlen illatát, azután pedig, hogy megerősítsék meggyőződésükben, mert tagadhatatlanul táplálni kell a meggyőződést, különben elsorvad. A

tapasztalatok igazolják, hogy a meggyőződésre kitűnő hatással van a vesepecsenye, meg a tüzes bor.

Hanem ugylátszik, hogy a muftik terveznek, a szabadelvű elvtársak pedig végeznek. A portékát nem adják olyan olcsón, a németnek nem hisznek. Így megtörtént, hogy az énekkari vacsoráján a mult szombaton este alig tizenegygyen vettek részt, a vagy 80 meghívott közül. A kik azután ott voltak, bizony körülnéztek, hogy mennyire megfoghatkoztak a szelid báránnyak. A pásztorok igyekeztek a hangulatot emelni, de biz az nehezen ment, noha ugyancsak hozzá készülődtek a vacsorához, ha igaz a miről beszélnek, hogy két ökröt vágtak le, enni való hát volt bőven, hiába is beszélnek takarmány hiányról.

Az alkotmányos vacsorán biztatták is egymást, Isten ments, nem az alkotmányserítésre, hanem az evésre, hogy megjöjjön a cselekvésre és hitetlenül, gyáván cserbe ne hagyják egymást. Hiven örködött felettük a takarékpénztár oszlopa, a város harsonája és a közgyám, hogy becses elveikbe hiba ne essék.

De hát benne vagyunk a képviselő választások mozgalmában, semmi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy aki eddig apró pénzben szedegette ki a mellényzseb csücskéből a kétdeczigi árat, most százásokkal telt bugyellárist nyitogat. Nebusulj hát szegény magyarom, nincsenek olyan rossz idők és nem olyan nagy a takarmány hiány, mint ahogyan beszélnek.

A jó gazda így tél idején arra gondol, hogy beterelje a szállásra a nyáját, de hát most majd nehezen megy, mert igen elvadult és a kezes báránnyok nem ismerik meg a gazdát.

A pártelnök úr, aki a tavasszal nem épen lüzélgő formában nyilatkozott meg izr. polgártársainkról s tiltakozott hozzájuk tartozandóságá ellen, a "Tisztelt Polgártársak"-hoz kedves meghívó leveleket küldött már szét és egyetemes pártgyűlésre hívja meg őket. Ki is mondja, hogy győzni fognak és minden praktika hiába való. A pártelnök úr a mint látszik nemcsak a végrendeletek és házassági szerződések szerkesztésében és utleírásokban jártas, hanem a hadiparancs megírásában is. Vannak azonban olyan polgártársak is, akik azt gondolják, hogy a gyűlésen nincs keresni valójuk.

A telefon szám is megszaporodott és a szegény telefonos kisasszonyoknak lesz dolguk, hogy a tisztelt polgártársakat összekapcsolják.

A gútai hidpróba is nagyban folyik és csallóközben a választópolgárok kioktatása gyönyörűen megy. Erről a bevert fejek is tanuskodnak.

Szóval vígan megy a farsang. A közvacsorák korszakát fogjuk élni!

H i r e k.

LÁTTAM VIRÁGOT.

*Láttam virágot tőből kiszakadni.
Ifju fatörzset szétörni a szélben.
Vakító fényű csillagot lefutni
S eltűnni az éjben.*

*Láttam viharos hullámok szeszélyén
Lengő vitorlát süllyedni az árba.
Dalos madárpár feltett puha fészket
Avarba, himárba!*

*És hallottam dalt, büszkét, diadalmast,
Melynek gyötrelmes zokogás a vége,
S láttam napvagyó, merész sasfőket.
Lebukni a mélybe.*

*S láttam szerelmet izzó fakadásban,
A mint lesorvadtt ragyogása teljén
És a mint láttam: örökre, örökre
Feledni szeretném...*

Erdős Renée

Farsangi naptár.

Január 8. Szeretet vendégség.
 " " A Kath. Legényegyesület családi estélye.
 " " Ácsi rk. énekkar táncestélye.
 " " N.-Igmándi gazdakör táncestélye.
 Január 12. A tatái és tóvárosi köztisztviselők táncestélye.
 Január 14. A Komáromi Ipartestület táncestélye.
 Január 15. Az ácsi iparos daloskör táncestélye.

— **Eljegyzés.** Kedves hirt bocsátunk számyra. Mihola János városi rendőrkapitány, társaséletünknek általánosan tisztelt tagja a napokban eljegyezte Poloni Irén kisasszonyt, Poloni Lajos népbanki pénztárnok szeretetre méltó kedves leányát. A szerető jegyeseeknek őszinte szívből soha meg nem szűnő igaz boldogságot kívánunk.

— **Hymen.** Krón Ferencz dr. szegszárdi ügyvéd a napokban eljegyezte Vásárhelyi Erzsike kisasszonyt, Vásárhelyi Domokos dr. városi tiszti ügyész szép és kedves leányát. Igaz szívvel gratulálunk a szerető jegyeseeknek.

— **Pénzügyőri kinevezések.** A m. kir. pénzügyminiszter Hegyemeghy Béla komáromi adótitkár és Gregosits József budapesti vidéki pénzügyigazgatóságnál alkalmazott számgyakornokot a komáromi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, Sábó András komáromi számvéviségét pedig ideiglenes minőségű segély díjaz m. kir. számgyakornokká az ipolysági pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez kinevezte.

— **Darányi Ignác és a komáromiak.** Az országiszerte megindult politikai mozgalmak városunkat sem hagyták tétlenül és a múlt vasárnap dr. Mike Lajos meghívására városunk polgárai minden párt tekintetét félre téve nagy számmal jöttek össze a Vigadó söresarnok kistermében. Mike Lajos dr. terjesztette elő az értekezlet célját, majd Küffert Béla, mint az egyesült ellenzék kiküldöttje és Csetke Béla szóltak a Darányi párt megalakulását ajánlották. Az értekezlet méltányolva Darányi Ignácnak városunk iránt tanúsított jóakarátát s érdemeit, hálájának kifejezést óhajtván adni, egyhangú lelkesedéssel limonddta a Darányi párt megalakulását. A párt elnökevé: Tátray József kir. tanácsos nyug. polgármester, alelnökeivé: Csetke Béla, Mike Lajos dr., Peredi Géza dr., Mihola Ferencz dr., Jánossy Lajos, Boldoghy Gyula, Brüll Manó, Dióssy Géza, Korén József és Steiner Dávid, jegyzőjévé: Pathó Flóris választották meg. Ezután megválasztották a küldöttség tagjait azzal a felhatalmazással, hogy Darányit a város képviselő jelöltségének elfogadására kérje fel. A küldöttség miután Darányi Ignác táviratilag értesítette a fogadásról, hétfőn Budapestre utazott s délelőtti 10 órakor tisztelgett nála, a hol Mike Lajos dr., majd Boldoghy Gyula a függetlenségi párt nevében kérte fel a jelöltség elfogadására. Darányi hálás köszönettel fogadta a meghívást, a küldöttség előtt azonban határozott nyilatkozatot nem tett, az alelnököknek ellenben kijelentette, hogy a körülmények alakulása folytán nincs azon helyzetben, hogy a jelölést elfogadhassa. A küldöttség ezután az egyesült ellenzék vezérbizottságánál is tisztelgett, a hol a történeteket előadta. A vezérbizottság az ott később megjelent Darányi Ignácot szintén igyekezett rá bírni a jelöltség elfogadására, azonban eredménytelenül. A mint értesülünk Darányi Ignác már korábban ígéretet tett Sárközy Aurél főispánnak és Antal Gábor püspöknek, hogy Komáromban nem lép fel. A mennyiben ez megfelel a valóságnak, hát ez volt az oka, hogy nem sikerült rá bírni a jelöltség elfogadására. Különben a küldöttség fogadása után Antal Gábort táviratban azonnal értesítette, hogy a jelölést nem fogadta el. A küldöttség és vezérbizottság érintkezése alatt felmerült óhajra Bánffy Dávid báró fel-emléttette Degenfeld József gróf volt debreceni főispán nevét, a vele való érintkezés előtt azonban ígéretet nem tehetett, vajjon elfogadná-e a jelölést. Ennyiben ismertethetjük azt a mozgalmat, a melynek célja volt Darányi Ignácot a város képviselőjéül megnyerni.

— **Katonai áthelyezés.** Schwertenau Schuberth József cs. és kir. 19. gyalogezredbeli főhadnagy ez évi január 1-vel a m. kir. honvédegyalogság tényleges állományába áthelyeztetett.

— **Szeretet vendégségek.** A városunk társadalmi életében oly népszerűvé lett szeretet vendégségek az idén sem maradnak el s társaséletünkbe kedves estéket fognak varázsolni. Az idén ugyanis a komáromi protestáns jótékony nőegylet és az ev. ref. ifjúsági egyesület a hit- és valláserköltési élet erősítésére a téli hónapokban felolvasás-, zene-, dal- és szavalattal egybekötött jótékony célú szeretetvendégségeket rendez, melyekre az egyesületek tagjait, a két testvér egyház híveit s az érdeklődő közönséget ezután is testvéries szeretettel hívja meg a kiküldött rendező bizottság. Ezen szeretetvendégségek mindenkor a Collegium-épület nagytermében esti 6 órakor és pedig 1905. január 8-án, 1905. február 12-én és 1905. márczius 12-én lesznek megtartva minden külön értesítés nélkül. A szeretetvendégség kiegészítő részét képező műsort időről-időre a rendezőség fogja megállapítani s azokról a közönség a helyi lapok útján, valamint az egyes esték alkalmával fog értesülést szerezni. Egy részvételi jegy ára 1 korona. Jegyek előre válthatók az ev. ref. lelkesi hivatalban. Minthogy pedig a helyiségre való tekintettel, a rendezőség csakis korlátozott számú jegyeket adhat ki az egyes vendégségekre, felkéri a meghívottakat, hogy jegyeikről minden szeretetvendégség előtt legalább két nappal előbb szíveskedjenek gondoskodni, hogy a részvétel számáról a rendezőség kellő tájékozást szerezhessen. A mennyiben a jegyek valamely szeretetvendégségre elfogytak volna, a következőkre való előjegyzések szintén az ev. ref. lelkesi hivatalnál eszközölhetők. Felülfizetések a jótékony cél érdekében köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Az első szeretet vendégség ma este 6 órakor lesz megtartva a collegium nagytermében a következő változatos és érdekes műsorral: Konkoly Thege Béla elnöki megnyitót tart, Antal Gábor püspök imát mond és biblia magyarázatot tart; Fáy István zongorázni fog, Vittek Zoltán hegedű szólót ad elő, Burghardt Adél melodramát szaval, zongorán kíséri Szij Ferencz, a felolvasást pedig Kiss Gyula dr. lapszerkesztő tartja.

— **Sportegyleti küzgyűlés.** A sportegylet közgyűlése miután december 22-én határozatképtelenség miatt megtartható nem volt, január 10-ik napjának délutáni 5 órájára tüzetett ki az Első takarékpénztár tanácstermébe, a mikor is a megjelentek számára való tekintet nélkül határoz.

— **Az ipartestület táncestélye.** Az idei farsang kiemelkedő táncestélyei közé fog tartozni a komáromi ipartestület által Csetke Béláné urnó védnöksége mellett f. év január 14-én szombaton este Maitz Rezső "Vigadó" nagytermében az elagott iparosok segély alapja javára rendezett táncestély, a melynek ékessége Csetke Béláné urnó, a kit a rendezőségnek sikerült a táncestély védnöknőjéül megnyerni. Városunk társadalmának színe, előkelősége fog itt találkozni, a hol az iparosok körében a társas élet kedves vidámsága és öröme veszi körül karneval hercezeit. Magyaros vendégszeretet, nyílt őszinteség fogadja a meghívottakat ez estélyen. A rendezőség fáradságtalan tevékenységet fejt ki, hogy a táncestélyt méltóvá tegye Komárom iparosaihoz. A készülődések folynak is, a sok szép leány szorgoskodik, hogy minél szebb, minél elragadóbb legyen. De úgy hisszük az ifjúság is kifog tenni magáért s tánczra készen vonul fel. A táncestélyre szóló meghívókat az ipartestület előjárósága a hét folyamán szét küldötte. Belépti díj. Személyjegy: 2 K, családjegy 4 K. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek előre válthatók: Fektor György Klapka-téri, Czike Dénes Nádor utczai üzletében és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

— **Kinevezés.** Sárközy Aurél főispán, a csallóközi armentesítő társulat minisiteri biztosa, Czike Zsigmond irodatisztet a társulat tiszteletbeli pénztárnokává kinevezte.

— **A Dalegyesület Szilvesztere.** Amint minden évben úgy a múlt szombaton is kedélyes estén vett búbsut Dalegyesületünk az ó évtől. A régi szilveszter esték látogatottsága azonban nem éledt fel ez alkalommal sem, esodálatos képen nem tud felpezsdülni a dalegyesület társasléte, a mi bizony szürke színben tünteti fel a társadalmi viszonyokat is, pedig hát a dalegyesület volna az a hol társadalmunknak össze kellene jönni. A működő kar a program első pontjaul Kuntze "Borgalopp"-ját adta elő ügyesen, tüzzel és szíves előadásban. Majd Szily László Csanády Virgil Balatoni nótáit énekelte nagy hatással kellő színezéssel és szép sikert ért el, amit a felhangzó tapsok is bizonyítottak. Most Kristinus Nándor egy pár gyönyörű magyar népdalt játszott hegedűn Hölczl Gyula zongora kísérete mellett. Ez után Mészáros Károly ült a felolvasó asztalhoz, ki az ő "Jancsi" barátjáról tartott humorfól gyönyörű jóízű felolvasást, melyet lelkesen fogadott a közönség. Végül a működő kar Méder Mihály "Népdal-ésokor című szerzeményének hatásos, szabatosan előadásával befejezte a műsort, amelynek utána kezdődött a táncz és ez majdnem kivirradtig tartott.

— **Gyászhir.** Részvétellel vettük a szomorú hirt, mely vármegyénk több előkelő családját érte özv. méhkerti Milkovich Zsigmondné szül. Zámory Mária úrnőnek múlt hó 31-én Pusztá Szent-Mihályon 74 éves korában történt elhunytával. Vele egy igazi magyar asszony szállt sírba, a kinek nemes lelke s jótékonyága mindenkit lebilincsel. A boldogult özvegye volt Milkovich Zsigmondnak, a ki Komárom vármegyének 1848-ban követe volt s a vármegyei közéletnek legtekintélyesebb tagja, aki függetlenségét végig megőrizte s minden alkalommal nyílt bátorsággal hangoztatta akarátát a vármegye közgyűlésein, sokszor erős kritikát gyakorolt itt a politikai kérdésekben; özvegye méltó társa volt, a régi magyar asszony, a ki iránt mindenki tisztelettel hajlik meg. Temetése hétfőn nagy gyászponpával igaz részvét mellett ment végbe. Aldás és béke lengjen nyugó halmvai felett.

— **Altisztek bálja.** A helyőrség altiszteji esütörtökön este Fritz Pál vendéglői helyiségében igen fényesen sikerült táncestélyt rendeztek. Az összes helyiségeket díszes közönség töltötte meg. A rendezők dícséretre méltóan fáradoztak a táncestély sikerén, a mi nem is maradt el, mert a legvidámabb hangulat uralta az estélyt egész hajnalig.

— **Az iparosifjúság szilvesztere.** Sikerült szilveszter estélyt rendezett december 31-én a Komáromi Iparos Ifjúság Önképző Egyesülete a "Magyar Király" helyiségében. A zord idő daczára sokan jelentek meg és a legvidámabb hangulatban köszöntötték az újévet. Úgyes műsorral kezdődött az estély, melynek pontjai szépen sikerültek. Skrivának Irén a "Mennyasszony" című magánjelenetet adta elő kedvesen, zajos tapsokat aratva. Ugyyszólván ez volt a legszebb része az estnek. A kisasszony ki is kapta a részét az elismerésből. Rosenzweig Dávid hatásos kuplékat énekel, Laki Ignác és Szabó Miklós egy egy ügyesen előadott monológgal arattak elismerést. A felolvasást Fülöp Zsigmond e. titkár tartotta, aki a mindenkor alkalmi témáról, a házasságról szellemesen beszélt. Mészáros Lajos az egyesületi titkár tollából eredő, helyi vonatkozású sikerült kuplékat adott elő a töle megszokott kiváló rutinnal, igen ügyesen, a közönségnek elismerő tapsai mellett, kit egyébként a műsor pontjainak betanításáért is dícséret illet meg. A kuplék után táncra perdült a fiatalság, s igazi pompás, feszelen hangulatban reggelig mulattak együtt. Élfélkor, az új év első pillanataiban Fülöp Zsigmond titkár üdvözölte az egyesület nevében a közönséget, mely hazafias lelkesedéssel énekelte el utána a Himnuszot. Azután újra folyt a táncz csaknem reggelig.

— **Kettős ünneplés.** Megemlékeztünk arról, hogy a komáromi ipartársulat köztiszteletben álló elnökének, id. Russay Józsefnek arcképét elkészítette s a leleplezés alkalmával Nagy András vendéglőjében társasvacsorát rendezett az ünnepelt tiszteletére. Ugyanakkor leplezte le a társulat jegyzőjének Both Lajosnak is arcképét, a ki 15 év óta jegyzője a kőműves társulatnak s osztozik az elnökkel iparos társai szeretetében. Őt is nagy lelkesedéssel ünnepelték meg arcképének leleplezése alkalmával.

— **Választási mozgalmak.** Városunkban is folynak már a választási mozgalmak, a szabadelvűpárt lázas tevékenységet fejt ki, de az ellenzék sem áll tétlenül. A szabadelvűpárt elnöksége ma délutánra a választókat egyetemes pártgyűlésre hívta össze, a függetlenségi párt vezérbizottsága pedig falragaszokon inti a város választó polgárait, hogy a Tisza párt gyűlésén ne jelenjenek meg, nehogy azt a látszatot keltsék, mintha az alkotmányértést helyeselnék s hogy ott semmi keresni valójuk nincs. Azt hisszük különben a polgárság higgadságát meg fogja őrizni. A kapacitálás egyébként a vendéglői ipar felendítésével kapcsolatban erősen működik. A vármegyében szintén megindult a választási mozgalom. Csallóközben Eggenhoffer József mellett erősen folyik a korteskedés. Vele szemben valószínűleg sógora, Ráth Endre függetlenségi lép fel. A gesztési járásban Thaly Ferenc nemhajlandó újból mandátumot vállalni. Itt a kormánypárt Ghyezy Tihamér főispáni titkárt lépteti fel, a kívül szemben Kálmán Rudolf vármegyénk volt főjegyzőjét óhajta az ellenzék. Az udvardi kerületben Zichy Miklós gróf szt.-péterei nagybirtokos függetlenségi jelölt körül sorakozik az egész kerület választó közönsége Fesztai Bélával szemben. A tatai kerületben eddig Esterházy Ferenc gróf a kormánypárti jelölt.

— **Vármegyei közgyűlés.** A múlt hó 30-án megnyitott vármegyei közgyűlés, melynek első napi lefolyását már közöltük, második nap semmi érdeklődést sem keltett. Csak egy két bizottsági tag jött be, így azután a még hátra levő hosszú tárgysorozattal gyorsan el is készültek. Ugyszólván maga a tisztviselői kar megválasztotta az állandó választmány s a többi bizottságok tagjait. Ha komolyan gondolkozunk az önkormányzat működése felett, bizony azt látjuk, hogy egészen operettezarúleg folyik. A közgyűlés tárgyaiból kiemeljük mégis a jelentősebbeket. A jegyzők magán munkálatairól alkotott szabályrendelet némi módosítással elfogadta a közgyűlés. A Gazdasági Egyesület részére 4000 korona évi támogatást szavazott meg. Az utmestereket a XI. fizetési osztályba sorozta. A tárgysorozat többi pontjaira az állandó választmány javaslatát fogadta el és ezzel véget is ért.

— **Az ex-lex.** Az új évvel beállott az országban az ex-lex állapot, a mi annyit jelent, hogy nem lévén megzavarva az állami költségvetés adót senki sem tartozik fizetni és adót behajtani nem szabad. A végrehajtóknak tehát békében kell hagyni a polgárokat. Ezekben a sanyaru időkben a nép ugyanis olyan szegény, hogy nem tud fizetni.

— **A Legényegylet második estélye.** A komáromi kath. legényegylet karácsonyi előadását vasárnap este megismételte a báró Eötvös-utcai ujonnan épített helyiségének színpaddal ellátott nagytermében. A második előadásnak ugyan nem volt oly nagy közönsége mint az elsőnek, de azért a széksorok eléggé megteltek. Az előadás különben a legszebb sikert ért el. Widinszky Géza igazi ritmussal és hévvel szavalta el Pónai Antal "Nagyasszonyunk" című művét. A szavalót a ki a műkedvelők körén magasan kiemelkedik, a közönség kitüntető elismerésben részesítette. Az élőképek szintén kitűnően sikerültek és gyönyörködtezők voltak. Erdősi Károlynak "A győzedelmes szeretet" című karácsonyi színműve ugyancsak az első előadáshoz hasonló sikert ért el. A szereplők mindegyike dicséretesen játszott és a közönség tapsaira rászolgált.

— **Ünnepelt orvos.** Dr. Schul Simon tatai orvost azon alkalomból, hogy negyven évi szolgálata után a vármegyei orvosi szövetség nagy érdemeire s hosszú terhes pályájára való tekintetből többi érdemes társaival Őt is meg ünnepelte: Tata előjárósága is kitüntető gratulációval lepte meg. Ugyanis december 27-én délelőtt 11 órakor előjáróság az ünnepelt lakásán testületileg megjelent s ott Csizmadia László városi főjegyző, nemcsak az előjáróság, de az egész város közönsége nevében üdvözölte.

— **Szakácsnők és szobalányok táncestetéje.** Fesztelen vidámsággal folyt le vasárnap este Maitz Rezső "Vigadó" termeiben. A csinos szakácsnők és szép szobalányok igen szép számmal jelentek meg, de tánczosokban sem volt hiány s igazi jó kedvvel és olyan hévvel járták a tánczot, a milyent kevés tánczestély tud felmutatni. A piros pozsgás lányok hamiskás szemei nem egy ifjú szívet gyújtották lángra. A mulatság a reggeli órákban ért véget.

— **II. Frigyes a nőkről.** Az érdekes levél a következőket tartalmazza a nőnevelést illetően: — "A lányok értelmét nem is művelik, ismereteiket elhanyagolják és még az erény és becsületesség érzését sem csepegtetik belőlük. Hogy jól ruházkodjanak és jó módoruk legyen, azt tüzte maga elé célul a közönséges nevelési módszer. No meg egy kevés muzsika, pár vig játék és regény elővasása, tánc és játék, ime ennyiből állanak az összes női ismeretek. A cserkészeknek, — barbárok lévén — nem rójják fel bűnül, hogy leányaikat a kacérság és kéjvágy minden fogására kitanítják, hogy aztán annál drágábban adhassák el a seralyba. Konstantinápolyba: ez rabszolgakereskedés. De ha így tennének egy szabad és művelt ország legelőkelőbb osztályai, ezt örökre szemükre vetnék még az utódok is. Az asszonyok kicsapongásainak sokkal inkább oka tétlen életmódjuk, mint vérmérsékletük. Foglalkoztatni kellene őket, akkor nem esnének a bűn karjaiba... A leány foglalkozzék kézi munkával, zenével, tánczall de legelső sorban arra kell ügyelni, hogy fejlesszék szellemét, jó izlését. Sokszor felháborít az a gondolat, hogy mily kevéssé becsülik Európában az emberiség szebbik felét, hogy teljesen elhanyagolják intellektuális kiképzését. Vannak asszonyok, akik a férfiakat felülmúlják. Csak erőteljesebb nevelésben kellene részesíteni ezt a nemet s akkor legyőznének a nők bennünket, férfiakat!"

— **Gazdákat és iparosokat érdeklő fel-sőbb bírósági határozatok.** Ha régi jogon igazolt malmoknak változatlan fennálló gátjai a tutajozást akadályozzák, az átalakítás költségeit az 1879 évi XXXI. t.-cz. 200 §-a értelmében a tutajozók tartoznak viselni. — Tanoncz lehet bárki, ha életének 12-ik évét betöltötte, minél fogva a tanonczszerződés megkötése magasabb életkortól vagy iskolai képesítés kimutatásától függővé nem tehető. A tanonc gyakorlati haladásának megvizsgálása nem az ipartestületi vizsgáló mesterek, hanem az iparhatósági megbízottak feladatát képezi. — Szemérmét sértő levelező lapok kirkatban való kitétele és elárúsítása a büntető tvkv. 248 §-a alá esik. — Ha az iparos rendes lakóhelyét más községbe áttéve előbbi lakóhelyén levő üzletét fentartja, ahhoz megfelelő üzletvezetőt köteles bejelenteni.

— **Egy csodaóra.** Párisban a minap fejezett be Leroy órás egy arany zsebóráját, amelynél csodálatosabb nem igen van a világon. Huszonnégyféle összetétele van az óra szerkezetének. 975 darabból áll és 7 évi munkájába került a mesternek. Az aranyóra mutatja a napokat, az éveket, a hold változásait, az időszakokat, a napfordulókat, az napéjegyzőiséget, a világ nagy városainak óraállását, a nap nyugtát és keltét. Van a csodaórának kronografja, perc- és óramutatója, két ütőszerkezete, hőmérője iránytűje, azután egy harangjáték szerkezete, amely mindennegyed-órán játszik. Belső lapja alatt van egy egyboltozatot ábrázoló külön óralapja, amelyen 650 arany szemecske képezi a csillagok ál-

lását úgy a déli, mint az északi földgömbön. Van még egyéb szerkezeti csodája is ennek az órának, amely így valószínűleg a világ legcsodálatosabb zsebórája.

— **A „Vállalkozók Lapja”** és annak német kiadása a „Der Bauunternehmer und Lieferant” című, Budapestben Komor Marcell építész, Lakatos Lajos és Sós Izor szerkesztése alatt megjelenő szaklapok 1905 évi január elsejével a XXVI. évfolyamra nyitnak előfizetést, melyre azzal hívjuk fel a vállalkozók, mérnökök, építésszek, építő mesterek, építőiparosok, rajzoló, szálítók, gyárosok, nagyiparosok, munkavezetők, szakmányosok és bérleők figyelmét, hogy e lapokban jeles szakeikkeken kívül közölve lévén az országban felmerülő összes építkezésekre, szállításokra, bérletekre és adás-vételekre vonatkozó árlejtések, terv pályázati hirdetések; a vasutépítési, vízzabályozási, valamint minden más téren előforduló vállalati hírek; a mérnöki és általában a technikai szakba válogó mindennemű közlemények, — mindazok, kik a vállalkozás terén óhajtanak működni, e lapokban hasznos utmutatót találnak, valamint azok is, ik a jelzett szakokban állást vagy foglalkozást keresnek. — Előfizetési ár akár a magyar, akár a német kiadásra: egy évre 16 K., félévre 8 K., negyedévre 4 K. — Előfizetni lehet minden postahivatalnál, valamint a nevezett lapok kiadóhivatalában, Budapestben, IV. Sós-utca 2. szám alatt.

— **A „Budapest”** című képes politikai napilap újévkor immár a huszonkilencedik évfolyamába lép. Az országos függetlenségi és 48-as Kossuth-párt hivatalos organuma a „Budapest”. Kossuth Ferenc a függetlenségi-párt vezére kizárólag a „Budapest”-ben teszi közzé nagybecsű politikai cikkeit. A „Budapest” vezércikkeit Szatmári Mór felelős szerkesztő és Rátkay László főmunkatárson kívül az országos függetlenségi párt jeles tagjai írják. A „Budapest” karácsonyi száma rendkívül gazdag tartalommal, ötvenhat oldal terjedelemben jelent meg. Kossuth Ferenc pártvezér, Szatmári Mór, Rátkay László, Rákosi Viktor, Illyés Bálint függetlenségi képviselők, Tábori Róbert, Abrai Károly, Krudy Gyula, Lampert Gáza, Gyulai Farkas, Vértessy Gyula jeles írók dolgozatát közli a karácsonyi szám, amelyet ezenkívül számos kép díszít. Olvasóink figyelmébe melegen ajánljuk a függetlenségi eszméért lelkesen küzdő és nagygyóddal szerkesztett napilapot. A legolcsóbb magyar újság a „Budapest”. Előfizetési ára egy óra két korona. A „Budapest” minden egyes előfizetője újesztendőkor egy díszesen kiállított nagy naptárt kap ajándékkul. Mutatványszámot kívánatra készséggel küld a „Budapest”, kiadóhivatala (Budapest, Sarkantus-utca 3. sz.)

— **Adományok a Katolikus Legényegylet házára.** A Komáromi Legényegylet közel tíz éve alakult meg, azóta tisztes munkájának gyümölcséből és nemesszülő pártolói emberségéből egy háztelket vásárolt, e telekre most egy díszes otthont építtetett magának. Az egyesület anyagi ereje azonban kimerült és így az építési munkálatokhoz és befejezéséhez a társadalom nagylelkűségéhez fordult és a nemesszülő emberbarátok nagylelkűségére már idáig is jelentékeny összeget juttatott a cél kivételére. A kegyes adományokat az alábbiakban nyugtatja: az azokért sálás köszönetét nyilvánítja az egyesület: Ft. Hérics Márton plébános gyűjtése 65 kor., Seyler Károly hajesi esperes plébános 30 kor., Back malom Győr, Komárom Vidéki Takarékpénztár, Héjas József Kecskemét 20—20 kor., Ft. Palkovich Viktor esperes plébános 19 kor., Ft. Weninger Ernő esperes plébános 15 kor., Ft. Ocsvay Imre ógyallai plébános, Apatini Kat. Legényegylet, Sarkány Ferenc főkapitány, Zechmeister János, nagys. Tátray József kir. tanácsos, özv. Fuhrmann Ferenc, Weber József, id. Russay József, Mikos Nándor, özv. Nándor, ifj. Ipovics József, Rusek Antal dr. Győr, Szely Lajos dr. Győr, mélt. Kutrovácz Ernő püspök Győr 10—10 kor., Ft. Schuster Aladár keszeglői plébános gyűjtése 6 kor. 10 fill., Jankovics Károly Győr, Komáromi Korona Takarékpénztár, özv. Hölzl Józsefné, özv. Szombati Flóriánné, özv. Székelyi Jánosné, Székelyi Károly, ft. Borbély Kornél Győrszentmárton, Janklín V. kávé, Vitek Ferenc, Molnár Zsigmond kávé, Balázs Károly mérnök, Nagy János, Czike Dénes 5—5 kor., Nyitrai Kat. Legényegylet 4 kor. 50 fill., Czivány Imre 4 kor. 20 fill., Kovács Károly, Leisz Ferenc, Ghyezy Dénes alispán, Alapi Gyula, Baross Gáborné, Prantner Lipót, Forgó Ignác, Steingaszner Imre főmérnök, Keó Jenőné drné, Takács Antal, Komáromi Sándor, özv. Jalsovszki Jánosné, nagys. Beita János dr. kanonok Győr, nagys. Nagy Antal dr. kanonk Győr, Adler Izidor, Berencsy László dr. 4—4 kor. Özv. Miholáné Gúta 3 kor. 10 fill., Schab Elek Ó-Gyalla 3 kor. 10., Beády Vince dr. Győr, Keresztes József, Juhász József, Schmidthauer Lajosné, Toós Lajos, Biber Antal, Horváth József, Weisz Jenő, Nagy Vilmos dr., Lenhart Mihály, ft. Czenczik Gyula izsai plébános, özv. Stojanovics Sándorné, Nagy Károly, Molnár Gyula, ft. Pintér Elek Tata 3—3 kor., érsekújvári plébános, ft. Baeszkády Ágoston imelyi plébános, Gregosics István Iza, Nagykanizsai Legényegylet, Brémi Legényegylet, Fehér János vendéglős, Tóth József ácsmester, Takács Jánosné, Delej Géza, Péntek Gyula, Bányai Lipót dr., Kiss Ferenc, nt. Jánossy Lajos esperes, Haas és Mady cég, Schléssinger Adolf, Csepi Dani, Grünfeld N., özv. Baráth Andrásné, Kalabusz István, Tyórity Péter, Török András, Renglovics L., Kreeska Nándor, Virág Géza, Klein Mór, Mike Lajosné, Széles István, Tóth Mihály, Zanka Ede, Mihola Ferenc dr., Novák Imréné, Kadván Sándor, Varga Lajos, Pirstitz Jakab, Horváth Ferenc, Nagy Károly, Vásárhelyi Domokos dr., Csollán testvérek, Székelyi János, Göttl Jenőné, Göttl György, Daniss József, ifj. Szórád Lajos, ifj. Széles Gergely, Pinta László, Németh Gyula Győr, Tálos Imre Győr, Viola Mihály Győr, Zobor Antal dr. Győr, Kaszás Sándor Győr, Mőé N. Győr, Braun Adolf Győr, Mohl Antal dr. Győr, Varga János dr. Győr, Molnár Szulpie dr. Győr, Horváth Adam

Győr, Kisfaludi N. Győr, Kis Keresztély I. Győr, N. N. Győr, Molnár Ervin Győr, Gallik Oszvald Győr, Nagy Viktor Győr, Komáromi Ede, Fektor József, Heinzel-májor Pál, Reiszner Lipót, Kun Miklós, Kun Miklósné, Besz Antal, öz. Varga Lajosné, Bodor Béláné, öz. Ekhart Károlyné, Lechner József, Reicher János, Both Lajos, Russay József, Baumgartner Sándor, Horváth Ist-vánné, Tóth János, öz. Stollár Alajosné, Nagy László, Nagy Márton, Gregosics Pál, Biringer Mór, Rados Jó-zsef, Dosztál Jakab, ft. Horváth Kristóf, Stark Jenő és fia, Baranyai Vendélné, Barza Kálmán, ft. Frdóssy Fe-rencz, Cseresnyés László, Fáy István, Scheff Ferenc, Holczér Gyula, Wolf Gyula, Pollák Zsigmond, Tomsitz Mihály, Silberstein Gábor, Vincze Pál, Weisz Sámuel dr., Wittmann Nándor, Henzer József Tata, N. N. Tata, Csics György dr. Tata, N. N. Tata, Tata mezőváros előljárósága, N. N. Tata, Spitzer Béla, Freisinger Mór, ft. Bonicz Ferenc Győr, Steiner Henrik 2—2 koronát. Grosz Mihály ácsmester 1 kor. 50 fill., Rüdiger István, Büsitz Mór, ifj. Fehér János, Tálos Lajos, Baráth Fe-renc, Derzs Bálint, Jónás Mihály, Cörhöfer Károly, Hacker Rikárd, Both Béla, Németh János, Oszvald János Győr, Varga Pál Győr, Eördögh Antal Győr, Pintér Sándorné Győr, Kusztér Béla Győr, Németh Sándor Győr, Valszer Béla Győr, Rossguth János Győr, Tóth Pál Győr, N. N. Győr, Hautzinger Adám Győr, N. N. Győr, Haimich János Győr, Braun Armin, Lelálki Gyula Győr, Kármeliták zárdája Győr, Folkner Győr, Korn János Győr, N. N. Győr, Krausz Dávid Stern Bernát, B. E., Kohlmann E., Schulz János, Kis Mór, Schönwald Tivadar, Koczor Gyula, Gulyás Zsigmond, Penthe Boldizsárné, Weisz Ignác, Gaál Gyula dr., öz. Gruber Lőrincné, Szloboda János, Grosz Lajos, Hajdu Gáborné, Goldstein Zsigmond, Trugly János, Lövy Fülöp, Király József, Balikó Mihály, Hittrich Viktor, Steiner Gyula 1—1 kor. (Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: **Berinkei Bálint.**
Nyomatta a kiadótulajdonos: **Pannonia** könyvnyomda.

Hirdetések.

Jorgó János órák,
gyári raktár; Wien III/4. Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő, hogy gaz-dagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olesó be-vásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigoruan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

Órajavítási műhely.

Mindennemű zseborába új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok.

Kivonat a nagy árjegyzékből:

7787. sz. legolcsóbb, legjobb etrapász óra nikkeltokban, 3F óra jár.	frt. 2.30
8039. sz. val. ezüst páncél-láncz 11 gr. frt.	2.—
7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedelű frt.	5.—
7889. sz. inga óra ütőművel, 2 súlylyal, 130 cm. magas.	frt. 11.50
7929. sz. jó ébresztő-óra	frt. 1.20

Szíveskedjék nevenre és házzámomra 75/B gon-dosan figyelni!

Magyar és francia Cognac.	
Olesó bevásárlási forrás!	
ZANKA EDE	
Komárom, Kossuth- (Rozália) tér.	
1 klg. jó tisztaiú nyers kávé	K 2.—
1 " finomabb nyers kávé	2.40
1 " finom ceylon kávé	3.—
1 " " Cuba kávé	3.80
1 " " Arany Java kávé	3.60
1 " " Mocca kávé	3.80
1 " " pörkölt kávé	3.—
1 " süveg cukor) napi árak mellett	
1 " kocka cukor)	
1 " finom Souchong ea	6.—
10 dgr. " "	1.60
1 klg. " Császár keverék	14.—
10 dgr. " "	1.60
1 palack literes finom Cuba rum	2.—
1 " " Jamaika "	3.—
Mindennemű Mautner-féle gazda-sági, kerti és virágmagvak.	
Ezenkívül mindenféle fűszerárak legjobb minőségben és jutányos áron kaphatók.	
* Vértés és Brázay-féle sósborszesz. *	

Pénz kölcsönöket személyhitelkép kedvező eredménnyel leggyorsabban folyósítottak díszkréten, minden levonás nélkül, legszolidabb alapon, nagyon kedvező részlettörlesztésekkel, legolcsóbb kamatokkal, kötelezvényre szerény utólagos díjazással. Vidéki megbízatásokban azonnal és lelkiismeretesen eljárók. Ingatlanokra legmagasabb összegig készpénzt szerzek. Drágakamatú kölcsönöket 4 százalékra kieserélem. **Szekeress Dezső,** törvényhatóságilag engedélyezett Hitel-forgalmi irodája **Budapest, VIII. ker., Vig-utca 26. sz.**

K I A D Ó a Ferencz-József rakpart 98. szám alatt, 40 év óta fennálló kályhás és fazekas műhely a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel 1905 évi május hó 1-től. — Esetleg a lakással együtt. — Felvilágosítást ifj. Pilcz Károly háztulajd. ad ugyanott.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy csomag Cozapor. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodáhatása ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtji, mi okozta javulását.

Nemrégiben egy fiatal asszony nekünk körülbelül a következőt mesélte: „Igen én is használtam ezt a remek szert a férjem tudta nélkül és hála Istennek teljesen segített rajta. Jó férj volt józan állapotban, de sajnos, majd mindig részeg volt. Folytonos félelem, aggodalom, kétségbeesés, szegény, beestelenség és szegénység közepette életem. De minnek is meséltem volna el másoknak? Nem csodálatos-e igazán, hogy egy asszony a dolgot saját maga eképp irányítsa s otthonát, gondterhes tüzhelyét örömpalotává tudja varázsolni.“

Coza, a családok ezreit békítette ki ismét, sok, sok ezer férfit a szegény és beestelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzlet-emberek lettek. Tömérdek fiatal-embert a jó utra és szerencséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cozapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják egy próba adagot díjmentesen küld, hogy így bár ki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

GOZA INSTITUTE (Dept. 101.) 71., High Holborn, London, W. C., ANGLIA.
(Levelek: 25 fillér, levelező-lapok 10 fillérre bérmentesítendőek.)

Imakönyvek, emlékkönyvek, Poesie albumok, bőr, plüs, bársony és egyszerű kivitelben. — Kaphatók a **PANNONIA** könyvkereskedésben.

Hentes-árak.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy kiterjedt üzleti összeköttetésem és nagyobb mérvű szállításaim folytán

Ferencz József-rakparton (Duna-sor) levő hentes-üzletemben naponkint

mindennemű hentes-áru

friss állapotban, háj, zsir, szalonna és hus, saját beszáru nagy-mennyiségű füstölt karmanádli, füstölt husok, mindennap friss kolbász, továbbá debreceni kolbász a legolcsóbb áron izléses kiszolgálás mel-lelt kapható.

Savanyu-káposztát állandóan tartok.

Füstölésre husneműeket elfogadok. Egy drb sertés husának füstölése 2 korona.

Midőn dusan ellátott üzletemet a mélyen tisztelt közönség figyel-mébe ajánlom, bevásárlásainak eszközlését kérem

Prantner Lipót,
hentes és vad-kereskedő.

AZ "IMPERIAL" gummi sérvkötő

az egyetlen, mely szolid ki-vitelben egyesíti magában az összes sérvkötők etőnyeit. Rendkívül tartós, ruganyos gummiöy tollkőnyű palettával, mely minden sérvet könnyen zár és éjjel nappal viselhető s igen olcsó. Darabja 5 frt. kétoldalu 10 frt. — Szétküldés bérmentve! — Kapható a föltalálónál:

PAPP LÁSZLÓ „Arany Kereszt” kötszertárában. Budapest, VI. ker. Andrassy-ut 76. szám.

Ugyanott mindennemű óvszerek kitűnő minőségben 2, 3, 4, és 6 forintért tucatonként kapható.

100000 K intézeti pénz! Gyors lebonyolítás — Előzetes költség nélkül — Teljes discreció —

Katonatisztek, tisztviselők és honoratírok rövid lejáratu váltóra kölcsönt kaphatnak

Annuitásos kölcsön 1-től 5 évre.

Kereskedőknek és iparosoknak váltóleszámítás és törlesztéses kölcsön 3 évtől 5 évig.

Ház és földbirtokokra 5—50 évre törlesztéses kölcsön.

Ingatlanok adás-vételére megbízások elfogadtatnak.

Sorsjegyek előnyös részletre kaphatók.

KOHN ADOLF
bankbizományos és ügynökségi iroda
Komárom, Szt.-András-utca 59.

Levélbeli tudakozódásokra (válasz bélyeg) azonnal felelek.

Élő és elejtett **VADAKAT** Székér-utca 1266. számú **HÁZ** szabad kézből eladó

veszek és eladok kicsinyben és nagyban. Szállítások vidékre, mint helyben pontosan eszközöltenek.

PRANTNER LIPÓT hentes és vadkereskedő, Komárom, Ferencz József-rakpart, (Dunasor).

Bővebb értesítést Komáromi István, Rozmaring-utca 445. szám.

GÖZSÉPLŐ KESZLETEK KEDVEZŐ FELTÉTELEK MELLETT — OSTRA ÜZLETEN IS KÖVETTELK.

AGRARIA

A SZAB. OSZTR. MAGYAR ÁLLAMVASUT-TÁRSASÁG PÉCSIZAI MEZŐGAZDASÁGI GÉPÁRÁNYÁK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

NICHOLSON GÉPÁRÁNY RÉSZEIVÉNYTÁRSASÁG GAZDASÁGI GÉPÖZTÁLYÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

AZ **"AGRARIA"** HAZÁNKBAN AZ EGYEDÜLI IPARTERJESZTŐ VÁLLALAT, MELY KIZÁRÓLAG MAGYAR GYÁRTMÁNYOKAT HOZ FORGALOMBA.

"FONTOS!"

ÁRUSZPÁRM VÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET KIÁLLÍTÁSÁN BEMUTATOTT NYILVÁNOS SZÁNTÁSERT MAGYAR ARANY ÉREMMEL ÉS DISZOKLEVÉLLEL KITÜNTETVE.

PÁROS SORU VETŐGÉPEINK TULSZÁRNYALTAK AZ IDEGEN GYÁRTMÁNYOKAT ARANY ÉREMMEL KITÜNTETVE MINDEN TALAJHOZ MEGFELELŐ VETÉSI UTASÍTÁS = JUTÁNYOS ÁRAK =

ÁRVEGYZÉKÜNK MINDEN GAZDÁNAK FONTOS TANÁCSADÓ ÉS NIVÁRÁR DUMENTESEN KÜLDETIK.

SÜRGÖNY VAGY LEVÉLCZIM: **"AGRARIA"** BUDAPEST.

A székelyföldi ásványvizek páratlanja

"RÉPÁTI" a legjelesebb égvényes gyógy-savanyúvíz

mely kiválóan szerencés vegyi összetétele, rendkívül dús, főleg kötött szén-sav tartalma és kellemes íze folytán ritkítja pártját a kontinensen.

Elsőrandú gyógyital emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese- és gyomor-bél-bajokban, gyuladással hóllyag, közsvényes bántalmak ellen st.

Főuri kedvenc ital határozottan a legkedvesebb pezsgőborvíz!

Mint a belserveszet betegségei ellen legkellemesebb és leghatásosabb s egyszersmind legolcsóbb gyógyítószer, úgy is, mint páratlan élvezeti italt a "RÉPÁTI ÁSVÁNYVIZET" minden céltudatos, elfogulatlan ivónak rendes használatra lelkiismerettel ajánlhatjuk.

A RÉPÁTI savanyúvíz minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben kapható.

Kapható: **GULYÁS ZSIGMOND**, fűszerkereskedőnél. Komáromban.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. építető közönség szives figyelmébe ajánlani a Ferencz József rakpart 98. sz. alatt több év óta fennálló

építkezési és vállalati irodámat.

Hol elvállalok bármily terjedelmű építkezésekhez szükséges **tervek és költségvetések** elkészítését úgy Komáromban, mint vidéken; ugyszintén **lakóházak, gazdasági és nyilvános épületek**, valamint **üzleti helyiségek** ujonnan építését, átalakítását és az ott előforduló mindennemű munkálatokat.

Az építkezést a legrövidebb idő alatt a n. é. közönség teljes megalégedésére a legolcsóbb áron s minden elfogadható részletfizetésekre is teljes felelősségemre elvállalok.

A nagyérdemű közönség bizalmát és becses pártfogását kérve vagyok mély tisztelettel

Ifj. PILCZ KÁROLY,
okl. kőműves mester és vállalkozó.

Még eddig nem létezett!

Egy valódi horogonyjárású rem. óra 36 óráig jár egy felhúzásra, világító email számlappal, 3 f 50 kr. Egy kínai ezüst lánc 80 kr. és egy magyaros állású valódi tájékozópipa 5 évi jótállással f. 1. 20 mind a három tárgy együttvéve, a postaköltséggel együtt **5 frt 50 kr.**

Nem tetszés esetén a pénz visszaküldetik. — Elvem, nagy forgalom, esekély haszon. Szétküldési raktár:

Kormos Béla
műorás- és ékszerész.
BUDAPEST, VII. István-ut 28.

Legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándék!

A párisi kiállítás aranyéremmel kitüntetve.

Alapítatott 1866. Kitünően belőtt

vadászfegyverek; biztos ön- szabályozott és jól hordó szoba- és kerti fegyvereket (Flaubert) jól és olcsón szállít.

Füldesi L. puskaműves
Budapest, IV. Múzeumkörut 3.
Régi fegyverek újakkal kiegészítetnek, javítások olcsón. Árjegyzék ingyen.

— Komáromi Utmutató. —

Pénzüntézetek:

Komáromi első takarékpénztár,
Nádor-utca.
Komáromi Korona Takarékpénztár
Baross-u.
Népbank Jókai-u.

Ügynökség:

Brenner Márk, iroda Kalapos u.
Kohn A. bizományos Szt. András-u.
Lakatos Lajos Jókai-u.,

Vállalkozók és építőiparosok

Langschädl Lajos Fazekas-u.
Osz József Tó-utca
Ifj. Pilcz Károly Dunasor.
Id. Russay József Szegfü-u.
Tuba Lajos Székér-u.
Takács Pál Rozmaring-u.

Biztosítás

Hazai első biztosító Vág-u.

Gyógyszertárak

Kovács örökösai Klapka-tér.

Kávéházak

Grand kávéház Dunasor.
Hazám " "
Központi " Vármegye-u.
Nemzeti " Br. Eötvös-u.
Otthon " Nádor-u.
Sport " Dunasor
Szechenyi " "
Waldhauser S. kávéháza Megye-u.

Szállodák

Aranyhordó Dunasor
Magyar Király Dunasor.
Központi Megye-u.

Vendéglők

Blum Simon, Megyeres
Bukor Dezső, Dunasor.
Bódis György (Ujváros) Gyár-utca
Czivány Imre, Gazda-u.
Dombi Márton, Viz-u.
Fehér János, Szt. János-u.
Goldschmied Vilmos, Megye-u.
Goldstein Miksa, Vág-utca.
Hacker Adolf, Ujváros Iskola-u.
Heinzelmayer Pál, Jókai-u.
Horváth Béla, Csallóközi áll.-nál
Kadvány Sándor Székér-u.
Kiss József, Huszár-u.
Klein Gyula, Dunasor.
Korhó Tamás Monostori-várerőd.
Leszkai I. Dunasor.
Lövinger Zsiga, Dunasor.
Mészáros Pál, Kossuth-tér.
Nagy András, Dunasor.
Palkovics Gergely, Dunasor.
Prandtner Lipót, Dunasor.
Schwarz Mór, Gazda-u.
Szántó Béla, Vágduna-u.
Ifj. Széles Gergely, Dunasor.
Steiner I. Kossuth-tér.
Suhaj János, Kossuth-tér.
Schlégel József Bicsali-csárda
Tomanóczy Sándor Kossuth-tér.
Tóth Péter, Megye-u.
Weisz Jakab, Kossuth-tér.

Szállítók:

Klein Mór, Iroda Klapka tér.
Weisz Armin, Iroda Jókay u.
Hirsch Dániel, Iroda Sport kávéház.

Bérkocsi tulajd.::

Király Mór, Hosszú u.
Luka Péter Klapka-tér
Nagy László Gombai-sor.

Helyszerző

Csigó János Megye-u.
Rubenfeld I. Megye-u.

Téglagyár

Első Komáromi Körkemence Vá-
lalaf Kishid-u.

Szikvizgyár

Első Komáromi Egyesült Szikviz-
gyár Mező-u.

Gőzcséplőgép tulajdonos

Füssy Kálmán Kereszt-u.

Állatkitömő:

Hegymeghy Dezső Körtész-u.

Kereskedők.

Áruház.

Schwarz G. Komárom és Vidéke
legversenyképesebb áruháza uri
és női divatáruban. Jókai-u.
Milko Mark Első Komárom-ujvá-
rosi Korona Áruháza Igmándi-u.

Cipészkelekek árusítója

Derzs Valentin Nádor-u.

Bébi gyümölcs

Ráczky J. Vidéki Takp. szemben.
Özv. Schweiger Tamásné Dunas-or.

Divatáru

Braun Adolf V. és fia Megye-u.
Kellner Gyula Baross-u.
Krausz Béla Baross-u.
Krausz Dezső Városház-u.
Krausz Samu Baross-u.
Korén József Nádor-u.
Kis Mór Nádor-u.
Pollák Lipót és fia Nádor-u.
Stern Bernát Megye-u.
Zechmeister János Megye-u.

Épület és tűzifa

Kirz Arthur Vágsor
Haasz és Mady iroda Vágsor.
Weisz Sámuel iroda Vágsor.

Fűszer és vegyesáru

Gold József Pandató-u.
Gulyás Zsigmond Klapka-tér.
Heimler József Nádor-u.
özv. Heimler Lajosné Kossuth-tér.
Hermann Miksa Br. Eötvös-u.
Kreska Nándor Viz-u.
Kohn Jakab Dunasor.
Komárom és vidéke fogyasztási
szövetkezete. Megye-u.
Névery Oszkár Vág-u.
Schnell Béla Jókai-u.
Silberstein Gábor Kossuth-tér.
Talos Lajos Dunasor.
Wallenstein Ignát Dunasor.
Weisz József Baross-u.
Zanka Ede Kossuth-tér.

Könyv- és papirkereskedők

Freisinger Mór Nádor-u.
„Pannonia“ Baross-u.

Liszt- és gabonaker.

Brüll Ignác Dunasor
Brüll Manó Dunasor

Posttó

Grünwald Lajos Baross-u.

Sörraktár.

Mayer Károly Megye-u.
Neufeld Mihály Dunasor
Weisz és Fleischmann Jókai-u.

Üveg és porcellán

Fried József Nádor-u.
Kincs Mór Fia Megye-u.
Koczor Gyula Klapka-tér.

Iparosok.

Asztalosok:

Adorján József Kereszt-u.
Balogh Miklós Nádor-u.
Bindernits József Megye-u.
Lantay József Szénatér.
Meltsók Ede Magyar-u.
Mihovics János Temető-sor.
Németh Gyula Gazda-u.

Morvay János Vágsor
Tóth Jenő Megyeresi-u.
Szloboda János Jókai-u.
Szondra Ödön Vág-u.
Weisz Béla Nádor-u.

Bádogosok:

Bakos Károly Baross-u.
Weisz Mór Br. Eötvös-u.
Zsentek Lajos Mester-u.

Borbély és fodrászok:

Bogár József Vág-u.
Gyarmathy Dani Duna-sor
Holczer Gyula Baross-u.
Holczer István Vág-u.
Keresztes Sámuel Gazda-u.
Lipthay József Jókai-u.
Micsányi Gyula Dunasor.
Novák I. Br. Eötvös-u.
Piszár Károly Br. Eötvös-u.
Szücs Lajos Jókai-u.
Szent György Nádor-u.
Szeneczy János Jókai-u.
Vincze Pál Klapka-tér.

Cipészek:

Bereczki Károly Székér-u.
Boross István Vágrev-u.
Cseresnyés László Jókai-u.
Háber Mór Megye-u.
Németh János Nádor-u.
Rosenberg Lipót Kishid-u.
Schwarz Izidor Megye-u.
Stemmer Lajos Czitrom-u.

Csizmadiák:

Furinda János Pandató-u.
Nagy Márton Br. Eötvös-u.
Bárany Mihály Vág-utca

Cukrász

Diósi Ignác Városház-u.

Cukorka készítő

Czvetko Lázár Fazekas-u.

Divatárusnő:

Erdélyi Manóné Megye-u. Weisz
ház I. e.

Ecetgyár:

Hermann Ignác Fazekas-u.

Esztergályos

Rozs Károly Megyeresi-u.

Ékszerészek:

Király József Nádor-u.
Kovács József Baross-u.

Fényképészek:

Paál József Baross-u.
Wittmann Nándor Nádor-u.

Férfi szabók:

Décsi László Gombai-sor
Ehrenthal Sándor Kiscsapó-u.
Deutsch Károly Városház-u.
Grosz József Fazekas-u.
Löwi testvérek Klapka-tér.
Móroc Dezső Megye-u.
Nagy F. Vág-u.
Pápai Mihály Jókai-u.
Pongrácz Sándor Megye-u.
Ruzicska Ferencz Nádor-u.
Schlössinger Péter Megye-u.
Spacsek József Megye-u.
Szabó Lajos Duna-u.
Zobor István Fűrdő-u.

Hangszerkészítők és javítók

Györke Sándor Jókai-u.
Hanzsér Bálint zongorahangoló
Halász-u.
Löwinger Adolf Hosszu-u.

Kaptafaecsináló:

Krausz József Zámori-u.
Lantay József Szénatér.

Kádárok:

Berta József Br. Eötvös-u.
Galambos János Vág-u.
Tóth János Deák-u.

Kárpitós:

Pichler Ignác Vársor.
Zala Jakab Nádor-u.
Berinke Ján. (paplanos) Pandató-u.

Kovácsok:

Blumenstein Mór Megyeresi-u.
Csivre Vincze Gazda-u.
Kelemen Lajos Gazda-u.
Móroc Mátás Gazda-u.
Péntek Lajos Tó-u.

Könyvnyomdák:

„Hungária“ Nádor-u. 186.
„Pannonia“ Baross-u. 74.

Kötélgyártók:

Ackermann I. Kossuth-tér.
Nagy János Bárány Eötvös-u.

Kőfaragók:

Geleszka Kossuth-tér.
Polhammer Ferencz Klapka-tér.

Lakatosok és szerelők:

Beer Adolf Megye-u.
Dosztál Jakab Kapitány-u.
Dosztály József Széchenyi-u.
Fülöp Lajos Dunasor (Grünfeld
bérház).
Nagy Márton Temető-sor.
Nemcsics Lajos Nádor-u.
Pollák és Tausszig Klapka-tér
Török András Huszár-u.

Mészárosok és hentések,

Bieber Antal Magyar-u.
Garzsik Lajos Baross-u.
Horváth Ferencz Vág-u.
Hecht Simon Kishid-u.
Jalsóvszky Jánosné Vág-u.
Kardos István Gazda-u.
Margl Sándor (Ujváros) Igmándi-ut
Móroc Zsigmond Jókai-u.
Prantner Lipót Duna-sor.
Török Sándor Jókai-u.
Weisz Mór Kossuth-tér.

Molnár.

Csollány Lajos Nádor-u.

Mosodák.

Weisz Ignác Nádor-u.

Női szabók.

özv. Kefei Jánosné Hosszu-u.

Nyergesek és szijgyártók.

Czucz Béla Vág-u.
Lenhard Mihály Nádor-u.

Óráások.

Bartha Ferencz Vág-u.
Deutsch Adolf Nádor-u.
Lapos János Kishid-u.
Stellinger W. Nádor-u.

Pékek és sütők.

Grosz Lajos Vág-u.
Hódossi István Tolnai-u.
Muck Ferencz Pandató-u.
Müller Márk Br. Eötvös-u.
Pirstitz Jakab Vág-u.

Puskaműves.

Wojtovics Páva-u.

Szobafestők és mázolók.

Auxner József Polgár-u.
Gold Benó Megye-u.
Hirsch Adolf Megye-u.
Stenger Gusztáv Br. Eötvös-u.
Weber József Székér-u.

Vegyti tisztítók

Farkas Gyula Nádor-u.
Rosenzweig Dávid Br. Eötvös-u.

Ideális és egyetlen a kényelem, fekvés, közlekedés tekintetében; továbbá a park, tó, sziget, hid, barlang, vizesés stb.-re való kilátást illetőleg. Tiszti szállások, villanyos megállóhely, fécánutca sarkán.

Egészen ingyen zomácozott edényt

nem kapnak sehol, de 6 főzőlábast és 6 főzőfazekat különféle nagyságban. 12 darabot 1 forint 75 krért én szállíthatok. **Ingyen** csomagolás utánvétel mellett.

A többi tárgyak Árjegyzéket ingyen feltűnő olcsó árban. küldök. Kohn, gyári raktáros, Budapest. Csengeri-utca 51.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves figyelmét

ruhakécfestő és vegytisztító-

intézetemre felhívni (Komárom, Vág-utca), hol a festésre és tisztításra adott ruhadarabok, függönyök, keztyűk, stb. a legjutányosabb árak mellett teljesen újjá alakíttatnak át.

Bármínemű öltönyök fejtelten állapotban is megfesthetők. Női és férfi ruhafestés és tisztítás; gyapju, selyem-pamut mindenféle színre megfesthető.

A nagyérdemű közönség becses támogatását midőn tisztelettel kérem, egyuttal ígérem, hogy bizalmuknak a legnagyobb mértékben megfelelni kötelességemnek fogom ismerni.

Tisztelettel

Tuma József, ruha-festő.

Törlesztéses KÉSZPÉNZES KÖLCSÖNT

3 1/2, 4 és 4 1/2 % alapon

földbirtokra jövedelmező bérházakra I., II., III. helyen, 15-től 70 évig törleszhető, remélendő gabona-, gyapjatermesre előleget, személyhitelt nyújt gazdálknak, tisztviselőknek, katonatiszteknek, kereskedőknek: előlegek mindennemű értékpapírokra gyorsan eszközöltetnek.

Hoffmann Jakab

bankbizományi irodája
Budapest, Teréz-körút 1/A., III. 8.
Képviselők kerestetnek.

90 Minden órajavítás krajezár!!

2 évi jótállás mellett.

Vidéki javításokat pontosan eszközölök.

KORMOS BÉLA, műórás.
BUDAPEST, VII. István-ut 28.

gyermekben ily körülmények között soha sem fejlődhet ki a szülői szeretet, mert hiszen nem tartozik szülőinek semmivel sem! Hát mért él itt az ember? A rend és pontosság egyenlővé teszik őt az igás barommal.

— Nem jól fogod fel a dolgot, édes Vilmám! — mond Üzbéggy — Ezek az emberek tényleg boldogok, mert a közjóért munkálkodhatnak, egymást támogatják, levetették magukról mindazon hibákat, amelyek a nagy világban oly sok embert szerencsétlenné, boldogtalanná tesznek. Nem ismerik a nagy világ fertelmes bűneit. Nem csalnak, nem ámitanak, nincs szükségük lopásra, sikasztásra; hiúság és nagyravágás nem bántja őket és éppen ezért ők igazán boldognak mondhatók.

— Félig meddig igazad van, — veti ellen Vilma — de nem egészen, mert ez a folytonos egyfomság, ez a változatlan egyhanguság előttem nagyom is börtön és rabszerű élet. Mily más az élet nálunk! Nálunk öröme telik a szülőnek gyermekében, a gyermek is büszke szülőjére; a gazdagok jótékonyt gyakorolnak és a szegény ember is szabadabb ott mint itt akár a főnök maga. Nem láttad ezt be kedves Kálmánom?

— Legyen igazad Vilmáskám — felel Üzbéggy — és én rajta leszek, hogy mielőbb visszatérhessünk hazánkba. De most már fekdüjünk le és pihenjük ki a nap izgalmait.

Vilmának Üzbéggy kijelentése nagyon megnyugtató volt és most már boldogan hajtották fejüket pihenőre. Nem úgy Cartiers!

A tanár nyugtalanul járkált fel és alá szobájában és egyre másra szötte a különféle boszúterveket. Dicsvágyó természete sehogysen engedte őt nyugodni. Hogy ő téltenségre legyen kárhóztatva, vagy plane talán, hogy munkásnak álljon be, robotoljon, mint egy napszámos

Sokan vannak közöttünk olyanok, akik bár nem panaszkodnak a jelen állapotok miatt, mégis szívesen életüket adnák érte, hogy ismét rokonaik, jó ismerőseik közé a régi hazába visszajuthassanak. És hozzá tehetem Asszonyom, hogy társadalmunk egy cseppet sem volna humánusnak mondható, ha ezen óhaj és igyekezet elé gátat gördítene, sőt inkább minden igyekezetünkkel elősegítjük ezt. Hogy miként, mi módon, annak magyarázatát máskorra hagyom. Most jó lesz ha elindulunk vacsorára s azután kifogom jelölni az önök lakását, ahol egyelőre lakni fognak.

Különféle érzelmekkel hallgatta a társaság Ashbor előadását, amely mindenkit egyaránt érdekelt. De különösen Ashbor utolsó szavai voltak azok, amelyek Vilma Üzbéggy és Cartiers érdeklődését mód felett felkeltették. A társaság többi tagjai, habár bennök is erősen égett a honvágy, de sokkal inkább érdekelte őket a telepen látható sok előtűk még teljesen új dolog, mintsem valami régebbi érzelmek helyét adtak volna. A három érdeklődő pedig, midőn tapasztalták, hogy a főnök többet nem akar egyelőre az érdeklődésüket felkeltő témáról beszélni felállottak s Ashborral az élükön elindultak az étkező felé. Még utban voltak, midőn a munka megszüntét jelentő harangszó hallatszott és találkoztak az ezrekre menő munkással, akik vígan igyekeztek haza, hogy megmosdjanak és ismét vacsorához üljenek a közös étkezőben.

A vacsora hús és főzelékből állott, mely mellé egy pohár bor járt ki ismét. Vacsora után az egész nagy társaság felkerekedett és vígan beszélgetve, némelyek énekelve sétáltak a templomba, hogy imájukat elvégezzék.

A templomba érve mindeki helyet foglalt, a közönség előzékenyen az új jövevényeknek engeve át az első

FARKAS GYULA

vegytisztító.

KOMÁROM. — TATA.

Főüzlet: Nádor-utca 163.

Műhely: Br. Eötvös-u. 495.

Fióküzlet: TATA, Fürdő-u.

Elvállal minden e szakba vágó tisztítást és festést.

A miniszteri határozattal hatóságilag engedélyezett.

"ÉRTESÍTŐ" iroda
Budapesten VI. Szondi-u. 28

Eszközöl és közbenjár mindennemű katonai, illetőségi, honosítási, házassági, közigazgatási és kölesön ügyekben. —

Értesítéssel díjtanul szolgál, levélbeli megkeresésekhez válasz helyre melléklendő.

Eladók.

Komáromban a Vág-utcában levő 1243. sz. s Türi Nagy János úr tulajdonát képező

h á ztovábbá ugyancsak tulajdonát képező **monostori szőlő, villával együtt.** — Feltételek megtudhatók dr Peredi Géza ügyvéd irodájában Komáromban.**AZ "ANGOL DIVATHOZ"**

Komárom és vidéke legnagyobb férfi- és gyermekruha áruház

Mindennemű kész férfi és gyermek ruhák, nagy választékban a legfinomabb kivitelben; — ugyiszintén mérték szerinti megrendelések a legújabb divat szerint készíttetnek.**KLAPKA-TÉR.****KLAPKA-TÉR.****Üzlet átvétel!**Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, **Ujvárosban**, a Hilbert-féle vendéglőt a mai napon **átvettem s megnyitottam.**

Kitűnő hegyi borok, naponta friss ételek állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

A közönség szíves pártfogását kérem.
Bogárdi László, vendéglős.**Ezt olvasd!**Mindjárt megtakarítsz néhány forintot!
Egy óriási nagy árverésen megvettem 1000 vég erős munkásvásznat és 1000 vég erősszálú kanavászt. Így képes vagyok egy egész véget 4 forintért adni. — Címem: G. malomtulajdonos **Királyhalom, kint a tanyán.**

padokat a legnagyobb csendben figyelték egy őszhajú, de még egyenes testtartású öreg urra, ki a padok előtti emelvényre lépett, hogy onnan elmondja bevezető imáját, mely ekként hangzott:

"Világok Teremtője! Hatalmas Nagy Szellem! Kinek kezében van mindnyájunk élete, ki szívünkbe látsz, ki cselekedeteinket vezérel, ki utainkat megjelölöd, adj erőt és kitartást nagy munkánkhoz, amelyet az emberiség közös jólétéért, boldogulásáért folytatunk! Mindenható Úrunk! Önts belénk szeretetet és áraszd el azt szívünkben, hogy minden embertársunkat egyformán szerethessük, mindenkit egyformán megbecsülhessünk. E szeretet vezérelje közös nagy munkánkat, e szeretet egyesítse szívünket, ez adjon nekünk erőt és bizalmat a jövőhöz. Amen!"

Fennállva, a legnagyobb áhitattal és könnyekkel a szemben hallgatták az imát, amely után kiki magába szállva a legmélyebb csendben és buzgósággal végezte fohászát.

Embereink is imára borultak le és ezek között különösen Vilma imádkozott szívből könnyezve az Egek Urához, hogy mielőbb visszasegítse őket a régi hazába, míg ellenben Cartiers büszkén és dacczal a szemében állva maradt, hogy bosszút esküdjön azoknak, akik — szerinte — az ő dicsőségét elhomályosítják, őt télen-ségre kárhoztatják és dicsteljes híretől megfosztják őt. Bosszút, iszonyu bosszút esküdött, amelyhez a pokol minden erejét hívta segítségül.

Majd meglátjuk melyik győz, a női könny közt segítségül hívott Isten-e, vagy a bosszu dühében felhívott pokol!

Pokoli tervek.

A templomból kijövet még mindig áthatva a templomi áhitat érzelmétől haladtak a jövevények Ashbor után a főnöki palota felé. A palota előtt Ashbor a gróf legénységét és cselédeit átadta két felügyelőnek, akik a főnök előzetes utasítására már gondoskodtak a jövevények lakásáról, Vilma és férje, valamint a tanár pedig a főnöki palotában nyertek egyszertű, de csinos lakást, a tanár a lépcsőházban, a gróf és felesége pedig a főnök közelében, az emeleten.

Az átélt események és a nap izgalmai különösen hatottak Vilma fogékony lelkére és alig hogy férjével egyedül maradt könnyekben tört ki. Sirt előbb csendesen, majd hangosabban anélkül, hogy ő maga is tudta volna miért sir, s mi okoz neki fájdalmat. Férje ki nem kevésbé idegennek érezte magát e különös világban, a honvágyat gondolta e fájdalom kitörés okául és biztatni igyekezett gyermekét nejt, ki az édes csókokra, a szerető férfi ölelésére és annak reményt ébresztő biztatására végre lecsendesült és megnyugodott.

Sokáig beszélgettek még, mielőtt lefeküdtek volna s Vilma megígértette Üzbéggyvel, hogy minden áron legyen azon, hogy mielőbb alkalom és mód nyujtassék nekik a visszatérésre régi otthonukba, családjuk körébe.

— Lásd be kedvesem, — mondá Vilma Üzbéggy nyaka köré fonva karjait — hogy ez nem az igazi boldogság, ami e szigeten van. Itt a nagy rendszerességben a pontosság szigorú kimértségében elvesz az egyén. Mindenki dolgozik, az élvezet rendszabályozva van, gyermeke van és az nem az övé, hanem társadalmé és e